

Oxelösund

Strategi för arbetet med hållbar utveckling i Oxelösunds kommun 2018-2030

Dokumenttyp Strategi	Fastställd av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2017-03-29 §28	Reviderat
Dokumentansvarig Miljöstrateg		Förvaring	Dnr KS.2016.41
Dokumentinformation			

Inledning

För att vi ska få ett hållbart samhälle behöver alla arbeta med frågan och kommunen bör föregå med gott exempel. Det är viktigt att alla känner att hållbarhetsfrågorna berör dem i deras arbete och vet på vilket sätt de kan vara med och bidra till en mer hållbar värld, genom de arbetsuppgifter som finns i Oxelösund.

Hållbarhet omfattar tre dimensioner; den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. År 2015 antog FN sjutton globala hållbarhetsmål, den här strategin med tillhörande handlingsplan bygger på dem.

Om kommunen ska kunna arbeta med miljö- och hållbarhetsfrågor på ett bra och gemensamt sätt behövs det en strategi för arbetet med hållbar utveckling som beskriver hur detta arbete ska utföras. Varje förvaltning har möjlighet att lägga större vikt vid ett hållbart arbetssätt och kan få hjälp med sitt hållbarhetsarbete.

Syfte

Syftet med strategin för arbetet med hållbar utveckling (fortsättningsvis kallad strategin) är att föra fram kommunens miljö- och hållbarhetsarbete och att lyfta det som är viktigt. Hållbarhet finns t.ex. med som ett av kommunmålen. Strategin gör det lättare att hitta hållbarhetsaspekten i de kommungemensamma målen och ger ett gemensamt arbetssätt inom kommunkoncernen.

Strategin är tänkt att vara en uppsamlande nivå som bidrar till en ökad förståelse för att alla delar hör ihop och måste samexistera för att ett hållbart samhälle skall kunna uppnås. Strategin fungerar som ett paraply för temaplanerna och samlar de mål som respektive temaplan har.

Strategin innebär inte att lägga till nya arbetsuppgifter utan att hitta hållbar utveckling i det vi redan gör.

Bakgrund

Grunden till strategin utgörs av flera strategiska planer inom olika verksamheter (sk temaplaner). Flera av dessa planer finns redan och andra är under uppbyggnad.

Varje temaplan/policy bör koppla sina mål mot kommunmålen, då följs även kommunmålen upp i och med uppdateringen av varje temaplan och ingen dubbeluppföljning görs.

Strategin samlar även vilka temaplaner som är under process (nya eller reviderade). Vidare visas vilka områden som är aktuella för planer och vilken prioritering de har.

Till varje temaplan finns arbetsgrupper som är tillfälliga eller fasta. Det är viktigt att de ansvariga för planerna och de som finns i arbetsgrupperna har kunskap om och förståelse för vad hållbar utveckling är. Kunskap och kompetens hos chefer för ansvariga och arbetsgrupper ökas vid behov, liksom hos politiker som beslutar om strategin, dess handlingsplan eller temaplanerna.

Strategin är under ständig utveckling. Ju fler temaplaner som färdigställs desto mer komplett blir dess handlingsplan. Arbetet med strategin, handlingsplanen och

de aktiviteter som skrivs in i temaplanerna införlivas i respektive förvaltnings verksamhetsplan.

Strategin antas av KF. Resultatet redovisas till kommunstyrelsen minst en gång per mandatperiod och uppdateras inför varje mål- och budgetprocess.

De kommunala bolagen berörs av strategin eftersom de ingår i kommunkoncernen. Övriga aktörer i kommunen, t.ex. företag ingår inte.

Övergripande mål

I Oxelösunds kommun kan alla bidra till en bättre framtid där ingen lämnas utanför. Arbetet med strategin ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle, tillsammans kan vi bidra till detta.

Nuläge

I dagsläget arbetar man med miljö- och hållbarhetsfrågor inom alla delar av kommunen, men inte på ett gemensamt sätt och alla kanske inte är medvetna om att de arbetar med hållbarhet då det inte är uttalat så. Olika verksamheter har olika möjligheter att arbeta med frågan. Det kan behövas utbildning för personalen kring frågorna, så att det finns en förståelse för mål och åtgärder. Hållbar utveckling bör tydliggöras i temaplanerna.

Prioriteringar

Då en kommun har många skilda verksamheter är det svårt att välja ett eller två av de globala målen att arbeta mot, då är det viktigare att varje verksamhet hittar de mål som är viktiga för deras verksamhet och fokuserar och synliggör dem.

Viktiga saker för alla att tänka på

- Det du gör där du jobbar
- Det du möjliggör för andra att göra – underlätta för alla att göra hållbara val

Handlingsplan och åtgärder

Till strategin tas fram en handlingsplan där det konkret beskrivs vad som ska göras, av vem och när det ska vara gjort. Denna handlingsplan kopplas ihop med verksamheternas handlingsplaner utifrån nämndmålen. Det som skiljer handlingsplanen mot de andra är att man även anger vilket av de globala målen som aktiviteten bidrar till.

Fokus i handlingsplanen ska vara kopplingen till de globala målen.

Handlingsplanen för strategin samlar mål och mått från temaplanerna och har inga egna mål och mått. En tydlig struktur för hur detta sker finns i handlingsplanen, liksom hur hållbarhetsaspekten ska lyftas i respektive verksamhets handlingsplan.

Uppföljning

Strategin uppdateras varje mandatperiod med de nya fakta som finns från temaplanerna. I den årliga sammanställningen av strategin anges tydligt vilken fakta som är ny/ uppdaterad för året. Detta gör att det inte blir fler mål att följa upp, men tydligare och lättare att följa alla områden och en kvalitetssäkring för att ingen plan glöms bort eller hamnar i skymundan.

För att detta skall fungera fullt ut är det viktigt att se att målen i kommunmålen är mätbara inom de olika områdena och att de i de fall det inte finns ett rimligt sätt

att mäta (resurser, befintliga mätningar) så justeras kommun- och temamål något. Varje temaplan har en ansvarig som i sin tur ansvarar för utformning, delaktighet osv i den planen.

Hur uppföljningen görs specificeras i handlingsplanen.

Samordning

Samordning för hållbarhetsarbetet ansvarar Kommunstyrelsen för. I enlighet med reglementet har Kommunstyrelsen ansvar för strategiska miljö- och folkhälsofrågor. Hållbarhetsarbetet är förvaltningsöverskridande. Ett centralt ansvar borgar för långsiktighet, kontinuitet och samverkan.

Ansvar för verkställighet ligger inom respektive nämnd och förvaltning för handlingsplanen. Varje verksamhet ansvarar för uppföljning inom sitt område. En sammanställd uppföljning av strategin och dess handlingsplan ansvarar Kommunstyrelseförvaltningen för. Liksom för revidering av strategi och handlingsplan.

Uppdrag till nämnderna

Samtliga nämnder ansvarar för att årligen genomföra aktiviteter och avsätta resurser med utgångspunkt i handlingsplanen för arbetet med hållbar utveckling.

Befintlig styrning

Sverige och världen

De nationella miljökvalitetsmålen

Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och tjugofyra etappmål..

"Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser."

– Riksdagens definition av generationsmålet.

Sveriges folkhälsomål

Sverige har en nationell folkhälsopolitik med elva målområden. Målområdena omfattar de bestämningsfaktorer som har störst betydelse för den svenska folkhälsan. Det övergripande målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Särskilt angeläget är det att hälsan förbättras för de grupper som är mest utsatta för ohälsa.

Globala målen och Agenda 2030

FN:s hållbarhetsmål (Sustainable Development Goals, SDG), även kallad 2030-agendan, är de globala mål för en mer hållbar utveckling, som föreslagits av Förenta nationerna och som den 25 september 2015 antogs av FN:s generalförsamling. Programmet innehåller 17 mål och 169 delmål, som ska ersätta milleniemalet som löpte ut 2015. Den nya agendan har 2030 som målar.

"Världens ledare har förbundit sig till 17 Globala Mål för att uppnå tre fantastiska saker under de kommande 15 åren. Att utrota extrem fattigdom. Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen. Att lösa klimatkrisen. Genom de Globala Målen för hållbar utveckling kan det här uppnås. I alla länder. För alla människor. Om målen ska fungera måste alla känna till dem. BERÄTTA FÖR ALLA."

– Citat från www.globalamalen.se

I januari 2017 har 40 svenska myndigheter gått samman för att bidra till att förverkliga arbetet. Genom ett närmare samarbete och gemensamma projekt vill myndigheterna därmed öka takten i genomförandet.

1. Ingen fattigdom: Avskaffa all form av fattigdom överallt.
2. Ingen hunger: Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.
3. Hälsa och välbefinnande: Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.
4. God utbildning för alla: Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
5. Jämställdhet: Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.
6. Rent vatten och sanitet: Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.
7. Hållbar energi för alla: Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.
8. Anständiga anställningsvillkor och ekonomisk tillväxt: Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur: Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.
10. Minskad ojämlikhet: Minska ojämlikheten inom och mellan länder.
11. Hållbara städer och samhällen: Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
12. Hållbar konsumtion och produktion: Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.
13. Bekämpa klimatförändringen: Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.
14. Hav och marina resurser: Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.
15. Ekosystem och biologisk mångfald: Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.
16. Fredliga och inkluderande samhällen: Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.

17. Genomförande och globalt partnerskap: Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Södermanland

Länsstyrelsen har lokal och regional samverkan inom många områden, bl.a.

- Integration
- Folkhälsa
- Fossilfri fordonsflotta
- Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö
- Miljö- och klimatråd

Regionförbundet Sörmland samordnar också olika områden, bl.a.

- Länstransportplan
- Regional samhällsplanering
- EU:s strukturfonder
- Sörmlandsstrategin

Oxelösund

I Oxelösund arbetas det inom alla områden med hållbar utveckling, några konkreta exempel är

- Ett av kommunmålen är Hållbar utveckling, under detta mål har kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och alla nämnder mål för att bidra till en hållbar utveckling.
- Deltar i åtta av målen i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö samt har en representant i Länsstyrelsens Miljö- och klimatråd.
- Har tagit fram en strategi för arbetet med ANDT-frågor i kommunen i projektet Utsikt.
- Deltar i träffar med länets folkhälsonätverk och andra nätverk, t.ex. kring arbetet med ANDT-frågor.
- Arbetar med integration och har bl.a. tagit fram en integrationsplan.
- Har många styrdokument, strategier, policys och riktlinjer som har en koppling till hållbarhet, se bilaga 1.

Hållbarhetsriktlinjer

Oxelösunds kommun ska verka för att...

1. naturen inte utsätts för systematisk koncentrationsökning av ämnen från berggrunden (t.ex. fossila bränslen, metaller och mineraler)
2. naturen inte utsätts för systematisk koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion (t.ex. svårnedbrytbara kemikalier som bromerade flamskyddsmedel och naturligt förekommande ämnen som kväve)
3. naturen inte utsätts för systematisk undanträngning med fysiska metoder (t.ex. avskogning och utarmning av ekosystem)
4. det inte finns strukturella hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.
5. tillgodose alla människors grundläggande behov och att de mänskliga rättigheterna säkerställs
6. skapa en balanserad ekonomisk tillväxt, utan att slita på naturresurser eller människa.
7. öka återanvändningen, gynna en hållbar produktion och konsumtion för att ekonomiskt bidra till ett hållbart samhälle.

Bilagor

Bilaga 1 – Planer, strategier och andra dokument som kopplas till strategin